

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

НА

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ, ЧЕТВЪРТА РЕДОВНА СЕСИЯ

XXXIII ЗАСЪДАНИЕ, ЧЕТВЪРТЪКЪ, НА 2 ДЕКЕМВРИЙ, 1882 ГОДИНА.

(Начало въ 1¹/₄ ч. сл. пл., подъ прѣдсѣд. на г. Д-ра Янкулова).

Прѣдсѣд.: (звъни) Засѣданието ся отвара. Г. секретарь ще чете списъкътъ на г. г. депутатитѣ.

Секр. Гуневъ: (чете списъкътъ)

Прѣдсѣд.: На днешното засѣдание присѣдствувать 43 д., отсѣдствувать 12, съ отпускъ: Аргирiadисъ, Вазовъ, Ев. Гешовъ, Ковачевъ, Свящ. Тилевъ, Д-ръ Чомаковъ, Иѣвевъ; безъ отпускъ: Маджаровъ, Нейчовъ, М. Панаретъ, Рабинъ Ефенди и Еп. Минини.

Ще ся прочете протоколътъ отъ миналото засѣдание.

Секрет. Гуневъ: (чете протоколътъ)

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху протоколътъ? (Нѣма).
Значи, одобрява ся.

М. Григорий: Дали ония, които при провѣрката не ся намѣрватъ тукъ, а послѣ дойдатъ, както и ония, които присѣдствувать по врѣме на засѣданието, а при втората провѣрка не ся намиратъ тукъ, ся считатъ отсѣдствующи?

В. Нейчовъ: Забѣлѣжката на Н. Пр. е твърдѣ справедлива и трѣбва да ся произнесе Събранието. Защото има и такива, които на провѣрките ся явяватъ, а посрѣдъ засѣданието отсѣдствувать. Мене не ми е за 40 гр., азъ мога да ги жъртувамъ, като не ся намѣрихъ на провѣрката, но желая да ся рѣши тѣй или инакъ.

К. Калчовъ: Азъ незная дали може да ся рѣши, да ся задържатъ депутатитѣ тукъ прѣзъ всичко врѣме на засѣданието. Спорѣдъ мене, трѣбва да ся глѣда, че при отварянието и затварянието на Събранието да е пълненъ съставътъ. Това е най практичното и това до сега ся е практикувало.

Матакиевъ: Безполѣзно е разискванието на тоя въпросъ, когато самия Вжтр. Правилникъ го рѣшава. Азъ моля г. прѣдсѣдателятъ да прочете кассателний членъ отъ правилникътъ и да минемъ на днев. рѣдъ.

Прѣдсѣд.: Спорѣдъ Вжтр. Прав., чл. 24 и 42 (чете) отсѣдствующитѣ на провѣрката, било въ началото, или при закриванието на засѣданието, не ся считатъ за присѣдствующи.

Минаваме на дн. рѣдъ. Имаме 3-то разискване законопроектъ за горитѣ.

Консуловъ: Ако ся не мамя, още не ся касае до 3-то разискване на законопроекта. Снощи сключихме разискването и ся каза да продължимъ днесъ второто разискване.

Прѣдсѣд.: Г. Консуловъ има право: на 3-то разискване нѣма право да добавя нови членове и доправки.

Консуловъ: Бихъ искалъ да ся направи забѣлжка въ законо-проекта, но вчера това не можахъ да направа, а като мисляхъ, че днесъ ще ся продължи разискването, задържахъ си правото за днесъ да приготва единъ особенъ членъ, вмѣсто 28. Ако днесъ имаме 3-то разискване, естествено немога да направа други забѣлжки, защото не сж приготвени. Немога да направа много голѣми бѣлжки, но, въячески, и ония, които ще направа, смѣя да каже ще сж полѣзни. Ако ся е рѣшило днесъ да е трето разискване, нѣма що да направа, и може Събр. да си мине на дн. рѣдъ. Ако пакъ е продължение отъ второто, ще моля Събранието да пристъпимъ, защото има да подигна въпроси отъ голѣма важность. Азъ добръ помня отъ вчера, че ся остави за днесъ да ся продължава второто още разискване. Азъ ще направа бѣлжка въ 28 чл. и моля Събранието да я приеме за много причини и за една, която особенно ще изложя. (Гласове: нѣма си мѣстото). Азъ мисля, че ся продължава второто разискване? (Гласове: трето!) Най послѣ, ще бждатъ полѣзни бѣлжките ми, ако и на третото разискване ми ся допусне, неща да повтарямъ всичко, което вчера казахъ, но сега ще прѣдстава туй и, ако щете, можете да питате централното управление, ако има свѣдѣния да каже, до колко дърва ся отсичатъ въ годината. Ако ся каже, че 2 мил. ся сѣчатъ въ годината могатъ съ тѣхъ да ся наговарятъ 4—5 трена. Значи, отпуцате $\frac{1}{5}$ гора всѣка год., като ся натоварятъ по 4-5 тр. Това не е вече да ся мисли, че не е отговорность на едно правителство, което не спира да ся сѣче така гората и то показва такава експлоатация до колко е разрушителна. Его ви една проста смѣтка: Тия 2 мил. дърва, ако ще ся запазятъ, ще дадатъ 50, 60 хил. трупа, които едно връзъ друго ще дадатъ отъ 50 до 100 малки парчета. По тоя начинъ ся економисва всѣка година по 2-3 милиона такива парчета. А въ продължение на 40 год. ще дадатъ отъ 80-100 мил.; а сега ни ся види, че 2 мил. дървета сж нищо. Ако вземемъ една съхранителна мѣрка и вземемъ въ внимание тая смѣтка, ще можемъ да изпълнимъ съ материялъ несамо Цариградъ, Александрия, а и другадъ, когато сега не можемъ въ Цариградъ да доставяме, защото иде отъ Австрия. Сега да пращаме много материялъ навнѣн не е възможно и има важни причини. Въ насъ ся свали материялътъ отъ 6 часа на вхтрѣ въ балкана, нѣма улеснителни срѣдства за свалияне, като още и ако ся сѣче тая година на едно мѣсто и свършва материялътъ. Така щото, другитѣ отъ Австрия и другадъ дѣто иматъ богати гори съ много улеснения, 1,5 куб. м. високо дърво струва 5 гроша. До дѣто нашитѣ трѣбва да ся продаватъ, но е износна цѣната. Да имаме тая блажена експлоатация и материялътъ става двоенъ и ще отива и на по далечни мѣста. Като има толкова осязателни доказателства, можемъ да помислимъ какво разрушение е въ горитѣ, при отстѣгиване такива толко практически мѣрки.

Можемъ да прѣсмѣтнемъ лѣсно, безъ такива мѣрки, колко врѣда ще имаме догдѣто ся изминатъ 3 години до приложението на закона. Господа, ако имаме присърдце съхранението на тия лѣсове, които даватъ приходъ най лесно, защото неискатъ оране и сѣяние, тия лѣове ще сж, които най много ще гарантиратъ нашето земледѣлие и индустрия.

Азъ моля да ся приеме тая спасителна мѣрка, достатъчна да съхрани лѣсоветѣ. Да ся запрѣти сѣчението на по главния материятъ, на борови, смолви дървета, букови отъ какъвъ размѣръ на долѣ. Азъ познавамъ доста нуждата на селата, селянитѣ на които ся занимаватъ съ дърводѣлство. Така щото, ако ся приеме тая мѣрка, тия селяни не ще срѣщатъ никакви мъчнотии. Може, напр., бѣднитѣ, които нѣматъ бичкии, да осѣтатъ въ начало мъчнотии, догдѣто ся направатъ такива. Но и тия мъчноти не ще бждатъ твърдѣ чувствителни: ония, които иматъ бичкии, ще рѣжатъ, а пакъ, които нѣматъ, ще свалятъ материялътъ, и тѣй задружно ще ся удовлетворяватъ до извѣстно врѣме. Може, най послѣ, да взематъ съ лихва. Разбира ся и правителството може да имъ притече на помощъ. А да не би да ся принуждаватъ да взематъ отъ каситѣ и отъ други на заемъ пари, тѣ и тѣй сж научени да ся боратъ съ мъчнотии, — ще намѣратъ срѣдства да удовлетворятъ своитѣ нужди. Прочее, прави прѣдложение да ся вземе моето прѣдложение, като за прѣходни распорѣждания.

(Чете) „Глава . . . Прѣходни распорѣждания. Чл. . . . До пълното приложението на настоящия законъ, прѣдписватъ ся слѣдующитѣ мѣрки, които ще ся прилагатъ за всѣка гора, прѣди да бжде въведенъ въ нея единъ рѣдъ на правилна експлоатация.

а) Запрѣщава ся сѣчението на смолви дървета, които издѣлани въ четвъртита или друга форма, или оставени обли, иматъ обиколъ първитѣ по малко отъ 0.55, а вторитѣ обдѣлени — по малко отъ 0.65.

б) За дъбовитѣ дървета тия размѣри ся опрѣдѣляватъ на 0.44 за дѣлени грѣди, а облитѣ на 0.50 за бѣленитѣ и на 0.56 за небѣленитѣ.

в) За буковитѣ дървета размѣри ся опрѣдѣляватъ, за дѣленитѣ грѣди на 0.50, а за облитѣ на 0.44 за бѣленитѣ и на 0.50 за небѣленитѣ“.

Чл. Дъбовитѣ дървета може да ся сѣчатъ и по тънки отъ означенитѣ горѣ размѣри отъ ситни гори злѣ растящи, които въ такъвъ случай ще се изсичатъ на веднажъ въ опрѣдѣленно врѣме, ще ся изпраздуватъ бърже и тутакси ще ся завардватъ.

Чл. Не подлѣжатъ на ограниченията въ чл. и резанитѣ (бичени) дървета отъ какъвъ размѣръ и отъ каквото естество и да сж.

Чл. Смоловитѣ дървета и дъбови дървета ще ся сѣчатъ и отъ помалка дѣбелина слѣдъ като се забѣлѣжатъ отъ частнитѣ власти за прочистванне на горитѣ (*coupes al'amelio reation*).

Каквито горски чиновници да бждатъ и какъ да внимаватъ, не могатъ да помогнатъ въ тоя случай, но могатъ да уловатъ нѣкого богато той е извадилъ на пазаръ, слѣдователно, да остава възможность да ся намиратъ лесно злоупотрѣбленията, трѣбва тая мѣрка. Това говорятъ и ония мѣрки: едно че има гхсти гори и ся чакатъ да станатъ дървета, като ся очистватъ отъ шумака, прочинитѣ ся забѣлѣжватъ съ чукове. Тѣ не издазатъ много широки. (чете)

„Чл. За да се отличаватъ така сѣчениѣ тънки грѣди отъ сѣчениѣ по прѣстѣжнически начинѣ, слѣдъ издѣлванието имъ, още на мѣстото на сѣка ще се бѣлѣжатъ съ чюкъ отъ горскитѣ агенти. Тая мѣрка ще се прилага и за тънкитѣ грѣди дѣлаши отъ тънкитѣ крайща на дървета имѣющи въ дебелия си край изискуемата дебелина“.

Това трѣбва, защото има дървета отъ една страна дебели, а отъ друга тънки и такива които сѣчатъ, разбира се, ще се заплашватъ подъ щрафъ. (чете)

„Чл. При приложението на тоя членъ горското управление ще направи по-трѣбнитѣ распорѣждания, щото дърводѣлцитѣ, подъ прѣлотъ че свалятъ тънки грѣди, сѣчени прѣди запрѣщението, да не дѣлатъ такива и слѣдъ него, нито пакъ да се наказватъ за запрѣтени грѣди, които дѣйствително се сѣчени прѣди запрѣщението“.

Ще има такива случаи при такова запрѣщение, затова се туря тоя членъ. Особенно когато се допушта сѣчението на нарастащи гжсталащи, за което говори по прѣдшния членъ, именно: (чете)

„Джбовитѣ дървета може да се сѣкатъ и по тънки отъ означенитѣ горѣ размѣри *отъ ситни гори злѣ растящи*, които въ такъвъ случай ще се *исчислятъ на веднажъ* въ опредѣленно врѣме, ще се изпразднуватъ бърже и тутакъ ще се завардватъ“. Такива се сѣчатъ за каква да е потреба, но между това може би да да се отсѣчатъ отъ запрѣтени. Г-да, има много такива, които служатъ за лице и които трѣбва да се искореняватъ, за да може свободно да расте гората. Между тѣхъ обаче може да се прави злоупотрѣбление, като се сѣкатъ и по тънки, по запрѣтени дървета, за това именно се поставя слѣдующий членъ.

„Чл. Отсѣченитѣ борови, джбови и букови греди по тънки отъ опредѣленитѣ въ чл. размѣри ще се взема глоба, спорѣдъ таблицата на глобата за сѣчениѣ безъ позволение грѣди. Тия размѣри ще се мѣратъ на останалитѣ отъ стѣблата на отсѣченитѣ дървета или на отсѣченитѣ грѣди дѣто и да се намиратъ тѣ“.

Съ тоя членъ свършвамъ, г-да, като казвамъ още веднѣжъ, че безъ тия мѣрки законътъ не ще принесе никаква полза за съхранението на горитѣ. Ще бѣде напраздно турянието въ дѣйствието на закона, ще бѣде напраздно, че горитѣ по другитѣ държави сѣ прѣдмѣтъ на най голѣмото внимание на правителствата, обаче, ако ние вземемъ буквално да приспособяваме чуждитѣ закони тука, безъ да се опрѣмъ и малко за помощ на самитѣ обстоятелства, на самото положение на нашето население и горитѣ; все ще бѣде напраздно и ние, съ нашата цивилизация, съ нашето хубаво бѣдѣше отъ горитѣ ще се опростимъ на всегда и то ще бѣде за нашъ срамъ.

Дир. Стамболски: Г-нъ Консудовъ, признавамъ, прѣдлага много хубави нѣща за съхранение на горитѣ и такива нѣща сѣ, които всички ние желаемъ. Обаче и вчера казахъ, а и сега ще повторя, че всички тия мѣрки, прѣдохранителни мѣрки, прѣдвижда нистоящия законъ. Ако има нѣщо, то за толко прѣдвижда сѣщо законътъ, особено 3 чл., въ който вмѣсто „една година“, прие се „два години“ срокътъ за доказване на притѣжателно право. Послѣ, чл. 40 казва: „насаждашието трѣбва да се свърши въ края на 1885 год.“ Освѣтъ тия два случая не виждамъ въ закона нѣщо за поводъ да има нужда отъ *прѣходно положение*. Приехме въ

закона рѣдъ членове за експлоатацията, тая експлоатация разумѣваме тъй: щомъ ся санкционира законътъ отъ Султана, ще ся промултира тукъ и отъ сѣщия день ще бѣде приложенъ и ще ся приспособи тоя рѣдъ експлоатация, прѣдвиденъ отъ закона. Наистина, до днесъ нѣмаме никакво постановление за експлоатацията на горитѣ, и всичко което казва г. нѣ Консуловъ, че горитѣ сѣ опростени, то е истина. Имало ея е само едно постановление, притурено на землѣдѣлския законъ, нѣ споредъ него сѣ сила не може да ся осѣди нѣкой отъ сѣдилището. Законътъ прѣдвижда всички обуздательни мѣрки, още повече въ наказателнитѣ членове прѣдвижда всичко, което може да спомогне за опустошение и опростение на горитѣ.

Г-да, немога да ви увѣрявамъ, че настоящий законъ нѣма недостатѣци: всѣки новъ законъ, въ насъ особено, съдържа недостатѣци и излишности. Законътъ само чрѣзъ дългото му практиковане може да покаже своитѣ несвършенства. Но законъ, какъвто и да е, ще принася полза. Ако има отъ що да ся бои, то е, г-да, че нѣма въ цѣла Источна Румелия хора специалисти, хора лѣсничей, хора, които да ся назначатъ на горска служба и да можатъ спорѣдъ правилата на науката да прилагатъ точно законътъ за експлоатацията и за завардване на горитѣ. Ето дѣ е нуждата. Дѣйствително, тия хубави мѣрки, които прѣдлага г. Консуловъ, иматъ мѣстото си. Но да приспособимъ законътъ както трѣбва, не сѣтъ толко неупрѣдвидени. Минали сѣ четири години така неуредно съ горитѣ, не е нищо ако ся почѣка още 4 мѣсеци. До тогава ще чакаме както до сега. До това врѣме ние ангажираме единъ инжениръ на лѣсоветѣ, даже било би нужно да сѣ двама-трима вещи хора, които да ся заловятъ съ туринного рѣдѣтъ въ горитѣ.

Друго да спомѣнувамъ отъ голѣма важность, нѣма. Както казахъ, законътъ всичко прѣдвижда, било за експлоатацията, било за съхранението на горитѣ и за наказанието на нарушителитѣ на закона. Ще говоря само — понеже само за 3-то разискване на закона, ще кажа нѣколко думи относительно цѣлостта на тоя законъ.

Нуждата, г. г., необходимата нужда за туриние въ рѣдъ нашитѣ гори, всички я чувствувате, тъй сѣщо както я чувствува и Дир. на Общитѣ Сгради. Но ще прибавя най вече ти я чувствува, защото до сега сме вървели въ тъмно, а сѣдилища, прокурори, префекти, окол. начальници, — всички искатъ свѣдѣние отъ Дирекцията, а ти сѣщо бѣше въ неясность и въ отчаяние, като не знаеше на що да ся основе въ инструкциитѣ си. Да ся основаваше безусловно на Тур. Законъ, знаете колко е згоденъ той? Той е най широка врата за опустошение на горитѣ и, благодарение на него, въ Босна и Херцеговина горитѣ сѣ станали полѣзни. Има, разбира ся, нѣкои членове добри, асли до дѣто ся потвърди и приложи настоящий, по нихъ пакъ ще ся водимъ. Но говора още за 3-то разискване. Припомнявамъ на г. г. прѣдставителитѣ чл. 34 (чете го). Тукъ послѣднитѣ думи: „като плащатъ обикновенний десѣтъкъ“, прѣдлагамъ да ся исхвърлятъ. Землѣдѣлцитѣ, които за собствена нужда, за кѣщи и за домашни нужди сѣчатъ дърва, а не за печала. Затова моля да ся заличатъ тия думи. Послѣ има да говора за чл. . . . за горение, за паление огнь въ горитѣ. Днесъ получихъ единъ рапортъ отъ Цюлдивския префектъ, съ който ми съобщава, че ся запалила една гора. Селенитѣ си палѣтъ огнь, но нѣкакъ ся распрѣсне огньтъ и ся запали гора. Това става и когато вечеръ духа. Искамъ да кажа, че рапортътъ който получихъ, показва твърдѣ прѣсентъ примѣръ

отъ изгорване, а излишно намирамъ да привождамъ всички рапорти по такива случаи прѣвъ цѣлата година. Разбира се, такива случаи сж твърдѣ щетни и за това трѣбва да се прѣдвижда наказание. Това прѣдвиждатъ всички Европ. закони. Можатъ да палятъ огнь, но на безопасно мѣсто и при това да прѣдпазватъ. Спорѣдъ нѣкои Европейски закони, вжтрѣ въ гората на 200 крачки не се позволява палението на огнь. Само онии, които иматъ прѣсѣяна си съ горски материятъ, на вжтрѣ палятъ огнь, но прѣдпазливо и на безопасно мѣсто. Въобщѣ не се позволява, който и да е да пали огнь. Въ гьсталака съвсѣмъ е запрѣтено това. Прочее, за да не се оилакваме отъ постоянни горски пожари, да не става щета чрѣвъ опронежаванieto нмъ по тоя начинъ, азъ моля Обл. Събрание да приеме единъ членъ, който да прѣдвижда наказание и за такива случаи. Трѣбва що годѣ да се обуздаватъ паличитѣ на огнь.

К. Калчовъ: Имамъ дозволение отъ г-да депутатитѣ, да се искажа и азъ по тоя въпросъ. Право да кажа, менъ ми се видѣ доста дързко, като каза г. Консуловъ, че ако не се приематъ неговитѣ членове, немогълъ законътъ да принесе никаква полза. Азъ поне не мисля тѣй, както се иска на г. Консулова. Той прѣдлага да приемемъ единъ прѣходни мѣрки въ тоя законъ. Азъ никакъ немога да разбера ползата отъ това: въ всѣки случай прѣдварително едно нѣщо ще напомня, че ако не се утвърди законътъ, и неговитѣ мѣрки не можатъ си усъществи. Дѣто ще каже прѣди да си утвърди законътъ, неможатъ да се приложатъ и тия мѣрки. А щомъ пакъ се утвърди законътъ, тѣ се постигатъ отъ самия законъ. Това обстоятелство е достатъчно да обори *полѣзнитѣ* мѣрки на г. Консулова. Разбирамъ, прѣходно положение да бжде умѣстно най послѣ, когато нѣможатъ да се прѣдвидатъ други срѣдства до двѣ години. Да се прѣдвиждатъ такива мѣрки, както направихмо, напр., съ кадастра, да, но въ случая не зная съ що ще ги оправдае г. Консуловъ? Такива за сега нѣматъ нужда, а щомъ се утвърди законътъ нѣматъ смисль. Още повече и г. директорътъ ни казва, че и сега се практикува това. Наистина, може това практикуване да е криво, може би че нѣма горски инженери, но това не е голѣма мжка: ако нѣмадо хора, можатъ да се подиратъ. Тѣй щото, по начало, тия мѣрки нѣматъ смисль.

Сега да си обърнемъ до сжщността на мѣркитѣ отъ г. Консулова. Г. Консуловъ, като мотивира прѣдложенieto си, прави изслѣждане за милиони грѣди, че можатъ да се сназатъ. Именно и законътъ прѣдвижда, безъ позволение да се не сѣчатъ тънки грѣди, че който прѣстѣни това прѣдписаніе, си наказва съ глоба отъ 5 гр. за всѣки децим. и пр. Мисла, за ограждение тия мѣрки щѣ взема законътъ сж твърдѣ достатъчни. Но ще кажатъ нѣкои, това ще се приложи слѣдъ два три мѣсеца, сир. до като се утвърди законътъ. Напротивъ, можемъ и отъ утрѣ да го приложимъ. Ако въ такава смисль се дадатъ нѣкои прѣдписанія, ето ти всичко постигнато. Въ това нѣма никаква философия; въ това се състоятъ и мѣркитѣ на г. Консулова. Прочее, нѣма да си страхуваме, че ще се опронежатъ милиони грѣди. Понататѣкъ, г. Консуловъ говори върху една аиней да се тури, че да можатъ горитѣ да се изсѣчатъ веднажъ, ако има гьсталаци. А това сжщото е прѣдвидено въ 28 чл. на закона. (чете го). Ето туй го има. „Слѣдъ това тукъ-такъ ще се завардатъ“. Сжщия чл. казва.

Има при това за нѣкои дървета, за които г. Консуловъ поддържа да се спазватъ. А това сѣкщото прѣдвижда 21 чл. Остава на горското управление да направи правилникъ, за приложение на тия мѣрки, които прѣдписва тоя чл.; ние тукъ не можемъ да туримъ членове и кой знае, кога ще има заповѣдь, казва да става сѣчението високо и ниско. За това се изисква особенъ правилникъ. Ние прѣдвиждаме тука всички случаи, които трѣбва да се взематъ въ внимание, а самитѣ подробности могатъ да се изложатъ само съ особенни правилници. Това както казва г. Консуловъ до *милиони* грѣди, той прѣдвижда, че отъ 20 децим. нѣма да се сѣчатъ. . . (Консуловъ: не е тъй, — жално ми е, че не разбирате) (чете). Има още за бичежитѣ. Това не е работата на Събранието, да прѣдвижда какъ и съ що ще се сѣчатъ. Това е работата на търговцитѣ и остава на гор. управление.

Отъ вѣничко казано вѣрвамъ, всѣки ще си убѣди, че нѣма никаква нужда отъ мѣрките на г. Консулова. Азъ моля Събранието да ги не приема, защото не е въ полза прѣходното положение. Колкото за въ 34 чл., дѣто г. Директоръ желае да се зематъ думитѣ „като плащатъ обикновенъ десѣгъкъ“ може да се приеме прѣдложенieto му. Сѣщо да се тури единъ членъ, както той прѣдлага, който да прѣдвижда наказание за горение огнь въ горитѣ. Това е необходимо потребно, самитѣ случаи до сега силно подкрѣпять таквото прѣдложение.

Консуловъ: Азъ ми е твърдѣ жално, че г. Калчевъ малко разбира тоя законъ-проектъ какво прѣдвижда. Чл. 57 казва (чете). Тукъ се разбира едно запрѣщаване да се сѣчатъ дърва и ако се сѣчатъ и безъ позволение; или има да се сѣче гора, а не взематъ позволение отъ надлѣжното мѣсто. Това се прѣдвижда съ тоя членъ. Това не е общо наказание. Чл. 59 казва (чете). Тукъ сѣ дървета сѣчени безъ позволение. До сега това нѣщо не е съществувало. Слѣдъ промулгированieto на законъ, това ще се прилага. Сега, до тогава, какво може да се направи; ако нѣма запрѣщане, нѣма да има и назиение. Прѣдложението мое е щомъ се потвърди законътъ, отведнажъ да стане прѣходно положение да се не сѣчатъ горитѣ. Послѣ, горското управление ще има време постепенно да изучава горитѣ и тогава да прилага законътъ. Жално ми е, че ще се повърна да кажа, дѣто вчера се каза, че експлоатацията не може да се подведе въ горитѣ, до дѣто не се узнае коя гора на каква експлоатация принадлежи, което пакъ остава слѣдъ утвърдението на закона. Самия законъ прѣдвижда, че трѣбватъ 2, 3 год. за приложението му, безъ да се има прѣдъ видъ неотплатеността. Г. Директоръ, като настояваше на доказателствата си, основаваше се на добрата воля и компетинция на дирекцията; второ, че Тур. Законъ не е приспособимъ за експлоатацията на горитѣ, че въ Босна, благодарение на тоя законъ, били разрушени горитѣ. Прѣди да разгледаме сжщността на работата, нека видимъ точката о която се опира г. Директорътъ. Азъ необичамъ, г-да, да доказвамъ и много съмъ си пазилъ до сега, както знаете, и съмъ мълчалъ. Но тукъ ме принуждаватъ самитѣ фактове да говоря и поддържамъ своето. За да оцѣна способността ли да кажа, или друго на дирекцията, до гдѣто се установи горското управление трѣбва да туримъ въ дѣйствиe електрическата бързина. Напрѣдъ г. Директора каза, че Турскиятъ Законъ е разрушителенъ за горитѣ. И сега каза, че има да се приспособява той, догдѣто се приложи настоящитъ. Ето едно противорѣчие. Но зима се и се запрѣщава сѣчението на

растенията, съчението на фиданки. Г-да, ще се хване едно дърво и ще се каже че то е съчено отъ запрѣтитѣ.

Ще кажатъ не е отъ тия. Но не е ли по добръ да се види дебелината на дървото, а не каквината. Друго, въ Бѣловската гора, до колкото зная, отъ съществуванieto на Дирекцията на Земледѣлието още не се знае поне кои сж областни гори, че да оставимъ за частнитѣ.

За доказателство ще приведа единъ случай. Бѣловци имаха процесъ съ баронъ Хирша за експлоатиране на горитѣ. Това бѣше слѣдъ преврата. Правителството нищо неможа да помогне нито на населението, нито на себе си. Направи се да ся собира десятъкъ.

Изъ едни гори частни общината още слѣдва да взима десятъкъ. Отъ други въ Ихтиманъ ся дава десятъкъ. Други по нѣколко мѣсеца десятъкътъ даватъ на баронъ Хирша. И при всичката тая бъркотия правителството не знае кои чии сж. Ако знаете—нѣмаше да стане това. Ето, г. г., на първи планъ способността на управлението, на което има да рассчитаваме за важното управление на горитѣ. Съ скърбъ исказвамъ тия думи; защото лицата уважавамъ, обичамъ въ Дирекцията, но *Дирекцията* е много по горѣ отъ приятелството. Като говора така, азъ моля г-нъ Директоръ да не ся докача, защото единъ прискърбенъ фактъ немога да премѣлча. Резултатътъ отъ управлението до сега е все такъвъ, какъвто бѣше и прѣди установлението на Дирекцията. Да положимъ сега, че ще разчитаме на бързото приложението на тоя законъ, обаче безъ нѣкои прѣдварителни мѣрки всичко е напразно. Сега азъ пакъ ще дода да река, да ми ся укаже кой членъ прѣдвижда общо за съчение на еди кои дървета безъ позволение. Щомъ ся промулигирова тоя законъ ще ся тури запрѣщение на всички гори. Това снощи го казахъ, сега го повтарямъ. А пакъ какво трѣбваше да знаемъ додѣто ся изучи системата за ввождане? Трѣбва да бждемъ сигурни, трѣбва да държимъ смѣтка, че не можемъ има друга гора прѣди 3 години. Ние неможемъ да запрѣтимъ, неможемъ турна общо запрѣщение, та законътъ неможе да ся приложи. За това пакъ настоявамъ на прѣдложението си, безъ да казвамъ и повтарямъ вече онова, което съмъ казалъ, само ще прибавя, че скърба, като неможа да скрия, че толкова ся опронастяватъ горитѣ ни. Нека да приемете мѣрките, които ви прѣдлагамъ, тѣ сж спасителни. Ще свѣрша като кажа, помнете, съ увѣрение казвамъ, че ще доде врѣме монѣ събрания да ся стрѣснатъ отъ лошия резултатъ на горитѣ, но това ще бжде късно.

В. Нейчовъ: Ако ся приеме тая система на г. Консулова, ще трѣбва на всѣко дърво да поставимъ по единъ човѣкъ да вардатъ. За да запазимъ 1000 дървета, трѣбва да плащаме на 1000 души стражари. Ето каква практическа полза иматъ мѣрките на г. Консулова. Азъ вѣрвамъ, Почит. Събрание не ще ги приеме токо тъй. Най-послѣ, стига онова, което ся прѣдвижда въ закона. Въпросътъ е исчерпанъ вече.

Бракаловъ: Азъ още не считамъ въпросътъ исчерпанъ, защото нѣма нищо исчерпано въ него. Азъ съмъ противъ тоя кьоравъ законопроектъ. — (Груевъ: върху прѣдложението да ся говори).

(Прѣдсѣд.: Имате думата за прѣдложението).

И азъ ще говоря върху прѣдложението на г. Консулова, но по напредъ ще

кажа какви възгледи имамъ за този законопроектъ, само ще моля г-на Груева (Прѣдсѣд.: Не ся отстранявайте, моля). Да ви кажа, че ще си говори и приказвамъ както мя е училъ учителътъ ми. Азъ на всѣка рѣчь до дѣто не кажа встѣпленieto си (Смѣхъ. Единъ гласъ: само да не е вѣнъ отъ прѣдмѣта).

Г-да, когато ся прави единъ законъ какъвто и да е, трѣбва да има истинската нужна материя. Това е на първо мѣсто.

Второ, всѣки законъ трѣбва да съдържа юридическия духъ. Материята да бжде отъ естество на прѣдмѣта, който ся излага. Самия Орг. Уставъ да назимъ, който 7-тѣхъ сили ни оставиха. Прѣдставителитѣ на силитѣ, слѣдъ кървавата война, дойдоха да ни управляватъ и казаха ни когато да си отидатъ, че ви оставяме и отъ сѣщи Румелийци ся събиратъ тукъ да наредите свои закони, на основание на Орг. Уставъ и ви подсебяваме подъ високия скиптеръ на Н. В. Султана, който ще санкционира всѣки законъ, защото единствено той ще го санкционира. Това право като ни е дадено, ние по тия турски закони ще ся управляваме.

Ние сме порастнали при турскитѣ закони и спорѣдъ нихъ знаемъ правата си. Тѣхното начало не можемъ да отхвърлимъ изведнажъ, за да ся хвърлимъ на чужди. Ние сме въ такъво положение и въ такива обстоятелства, щото трѣбва постъпенно да зачѣняваме, а не изведнажъ, тур. закони, защото иначе рискуваме съ интереситѣ на населението. По тия съображения, онова, което искаха г. Консуловъ и което прѣдлага, азъ намирамъ за умѣстно. Азъ тѣй разбирамъ и тѣй казвамъ. И тѣй трѣбва да бжде. Сега, за да направи законъ, трѣбва да е основанъ въ началата на сѣществующитѣ до сега закони. Ние казваме, че на оновова, за когото е запазено правото за санкционироване законитѣ ни, че неговитѣ законъ е най умѣстенъ. Ние какво правимъ? Ако прѣбобърне Почит. Дирекция въ расстояние на 3 год. — имаме толко разни отбрани закони — и ги расчисти. Г. Директоръ самъ каза че билъ въ тъмно. въ такъва аномалия, каквато господство му когато е проваждалъ инструкции, виждалъ аномалията да се носи по вѣпкия въздухъ . . . (Смѣхъ). Като е билъ така въ тъмно, незная кой му е запалилъ фенеръ да вижда, незная кой му е направилъ тоя законъ, но вѣрвамъ тоя фенеръ (законътъ) е добръ защото е фенеръ отъ немско. Тоя фенеръ е за 30,000 фр. и съ него да глѣда итѣмитѣ. Когато откри Дирекцията, съ най голѣма наивность, съ нейното невнимание пакъ на Ист. Румелия купи поне фенеръ за 30,000 фр. съ специалититѣ. Самата Дирекция не може да каже че разбира. Кой разбира? Работи което ще. Дойдоха специалисти да ни правятъ законъ за горитѣ или го прѣдставятъ, а Дирекцията не знае кой го прави тоя къпавъ . . . (Прѣдсѣд.: моля, говорете за прѣдложението). Ще дода на него. Сега съмъ въ встѣпленieto си още (Смѣхъ). Нѣма и рапортъ, ми ся струва, за законопроекта.

Чете ся рапортътъ, азъ напрѣгамъ уши, като когато растварятъ ганти на ржцѣтѣ, такива растворихъ ушитѣ си, и пакъ нищо не чухъ. Колкото за специалисти г. Калчовъ за възражение на г. Стамбулова каза, че ималъ специалность, като има въ съобщение отъ брѣга на р. Марица, всички гори и тѣхното положение и като намира нуждитѣ въ хамама. Азъ тѣй го разбирамъ. Но за подкрѣпление нѣма нищо, защото и не чѣте рапортътъ. Той отиде на трибуната, виде ся съ всички отъ високо и слѣзна и ето ти единъ законъ. Ето ти законъ съ такава

материя злѣ умѣсена, злѣ расквасена и най-подиръ остава да го приемѣтъ, защото той е съставенъ на основание на науката, на знанието, да го приемѣтъ съ всичкитѣ мотиви, че отъ една гора на Калчова, който е специалистъ, може да се наѣще 30,000 куб. метра; но ако не приемѣтъ това начало, ще додемъ въ една година да ся видимъ безъ гори.

Каза, че г. Консуловъ не разбира. Който каза, че 300,000 пръчки до извѣстно врѣме могатъ да станатъ милиони. А пакъ също и почит. Директоръ не разбира и казва, не е тъй. Той каза (Директорътъ) щомъ ся санкционира законътъ ще направи пружина и като на шушка ще направи и веднажъ като вдхне на свѣта, ще ся просвѣти, както въ старо врѣме ся просвѣтавали хората чрѣзъ вдъхновение. (Смѣхъ). Обаче азъ незная защо отъ 2 годишното му директорство само сега може да просвѣтне когато до сега е билъ хаосъ. — тъмнина. Сега тоя фенеръ ще му засвѣти, но ако нѣкой духне и него . . . (Смѣхъ) и той ще остане пакъ въ тъмнина.

Г-да, ако правимъ законъ, като прѣдлагатъ да го прѣгледаме, трѣбва да обмислимъ какво ни се прѣдлага. Трѣбва също да обсъждаме и мнѣнията на ония които прѣдлагатъ противъ проекта. Азъ до колкото мога да разбирамъ, прѣдложенията на г. Консулова ми ся виждатъ твърдѣ полезни и моля Почит. Събрание да ги приеме. Колкото за горитѣ нѣма да останатъ въ капиталисти хора, отъ което се боиятъ нѣкои, но тука има съдилища.

Воденчаровъ: Азъ мисля въпросътъ е исчерпанъ и не остава освѣтъ да ся тури предложението на гласуване: дя ся приеме или не, за да ся свърши.

Д-ръ Хакановъ: Тоя законъ съдържа двѣ части: управление и експлоатация. Колкото за втората частъ нѣма да направимъ нищо, освѣтъ да ся ползуваме отъ свѣтитѣ и показанията на по-стари хора които знаятъ добръ горитѣ или да приемѣтъ склебенъ начинъ. Последний начинъ обаче, невѣрвамъ да гарантира населението. Ако ся направи нѣщо противъ нашето правителство и юридическата страна и частнитѣ лица нѣма да ся ползувать.

Азъ затова ще ся произнесжъ противъ тоя законопроектъ. И то не само за втората точка, но защото и първата е важна. Това безсвѣстно правителство (Прѣдсѣдатель. Не е това прѣдмѣта, моля) да си присвои правото на общинитѣ да не могатъ да ся радватъ на правата си, неможе да се допусне.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпа ли ся прѣдложението на г. Консулова? (подкрепва ся). Моля г. Консуловъ да прочете прѣдложението си.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли ся прѣдложението на г. Консулова? (Подкрѣпя ся). Моля г. Консулова да прочете прѣдложението си.

Консуловъ: (Гласове: отъ трибуната! Г-нъ Консуловъ отива прѣдъ трибуната. Гласове: отъ вжтрѣ. Г. Консуловъ излиза на трибуната и чете).

„Глава . . . Прѣходни распорѣждания. Чл. . . До пълното приложение на настоящий законъ прѣдписуватъ ся слѣдующитѣ съхранителни за горитѣ мѣрки, които ще ся прилагатъ за всѣка гора, прѣди да бжде въведенъ въ нея единъ рѣдъ, направилна експлоатация:

а). Запрѣщава ся сѣчението на смолови дървета, които издѣлани въ четвъртата или друга форма, или оставени обли, иматъ обиколъ, първитѣ по малко отъ

0,55, а вторитѣ обѣдени по малко отъ 0,60, а необѣдени по малко отъ 0,65.

б). За джбовитѣ дървета, тия размѣри ся опрѣдѣляватъ на 0,44 за дѣланитѣ грѣди, а облитѣ на 0,50, за обѣденитѣ и на 0,56 необѣденитѣ.

в). За буковитѣ дървета, рѣченитѣ размѣри ся опрѣдѣляватъ за дѣланитѣ грѣди на 0,40, а за облитѣ на 0,44, за обѣденитѣ и на 0,50 за необѣденитѣ“.

„Чл. . . . Джбовитѣ дървета може да ся сѣкатъ и по тънки отъ означенитѣ горѣ размѣри отъ ситни гори, злѣ растящи, които въ такъвъ случай ще ся изсичатъ на веднашъ въ опрѣдѣлено врѣме, ще ся испразднуватъ бърже и тугакъи ще ся завардуватъ“.

„Чл. . . . Не подлѣжатъ на ограничения въ чл. . . . и рѣзанитѣ, обиченитѣ дървета отъ какъвъ размѣръ и отъ каквото естество и да сж“.

Чл. . . . Смолови и джбови дървета ще ся сѣкатъ и отъ по малка дебелина, слѣдъ като ся забѣлѣжатъ отъ горскитѣ власти, за прочистување на горитѣ (coups d'amélioration)“.

„Чл. . . . За да ся отличаватъ така сѣченитѣ тънки грѣди, отъ сѣченитѣ по прѣстѣжнически начинъ, слѣдъ издѣлването имъ още на мѣстото, на всѣка ще ся обѣлѣжатъ съ чука на горскитѣ агенти. Тая мѣрка ще ся прилага и за тънкитѣ грѣди, дѣлани отъ тънкитѣ крайща на дървета имѣющи въ дебелина ся край изискуемата дебелина“.

„Чл. . . . При приложеніето на тоя членъ, горското управление ще направи потребнитѣ распорѣждания, щото дърводѣлицѣ, подъ прѣдлогъ, че свалятъ тънки грѣди сѣчени прѣди запрѣщението, да не дѣлятъ такива и слѣдъ него, нито пакъ да ся наказватъ за заирѣгени грѣди, когато тѣ дѣйствително сж сѣчени прѣди запрѣщението“.

„Чл. . . . Отсѣченитѣ борови, джбови и букови грѣди по тънки отъ опрѣдѣленитѣ въ чл. . . . размѣри ще ся зема глоба, спорѣдъ таблицата на глобитѣ за сѣченитѣ безъ дозволение грѣди. Тия размѣри ще ся мѣратъ на останкитѣ отъ сѣжблата на отсѣченитѣ дървета или на отсѣченитѣ грѣди, гдѣто и да ся намиратъ тѣ“.

Прѣдсѣд. Г-нъ Наумовъ иска думата, но нѣма да ся разисква вече върху прѣдложеніето: ще ся гласува. (Шумъ. Наумовъ: оттеглямъ думата си). Турямъ на гласуване прѣдложеніето на г. Консулова, които сж за него — да станатъ прави. (Гласове: пада! Други: приема си). 20 души сж „за“ прѣдложеніето. Да прѣброимъ, колко гласуватъ. (Брои). Присѣтствуватъ 41. Прѣдложеніето пада. (Гласове: не стана хубаво гласуваніето. Да ся повтори! Други: пада, нѣма нужда за второ гласуване. Шумъ). Турямъ прѣдложеніето на второ гласуване: които сж за него — да станатъ прави. (Пада). Въ 34 чл. има прѣдложеніе, да ся заличатъ думитѣ: „като плащатъ обыкновенный десятѣкъ“.

К. Калчовъ: Азъ мисля, подъ това прѣдложеніе ся разбира, общината да не плаща десятѣкъ, когато сѣче за своя потребѣа.

Д-ръ Дагоровъ: И вчера, при разискваніето на проекта относително горския урѣдъ, до начина на експлоатацията, ся говори за запазваніето горитѣ. 2-ий членъ ся прие измѣненъ по прѣдложеніето на г. Нейчова за запазваніето на тѣзи общински гори, или общественни, безъ документи, за които могатъ законимъ путемъ да докажатъ нѣкои общини своето пригѣжательно право. Обаче, казанія членъ

има доста обширна смисъл, та, може би, ще се прѣдизвика нѣкое стѣлкновение на Почитаемото правителство съ общинитѣ, тъй сжщо и съ сѣдилищата. По добръ ще бѣде, ако се вмѣсти помѣжкѣ 33 и 34 слѣдующего ми прѣдложение, съ това ще се добие по голѣмо свѣтленне за общинитѣ и правителството (чете). „Горитѣ, които ся намиратъ въ землището на една община, землище, на което границитѣ отъ памтивѣка сж припознати отъ околнитѣ общини, си оставатъ притѣжание на тия общини, но влагатъ подъ горескии урѣдъ“. По тоя начинъ ще бѣде съвършенно ясно и ще се избѣгне всѣко стѣлкновение между общинитѣ и правит., както и съ сѣдилищата. Азъ моля Почит. Събрание да приеме прѣдложението ми, защото иначе постановяваме съ закона едно неминуемо стѣлкновение.

Д. Стамбуловъ: Съ приеманieto на това прѣдложение, на г. Д-да Догорова ще направимъ, щото, които не сж припознати до сега, да ги присвоятъ. Г. Д-ръ Дагоровъ дава мотиви, отъ която страна той глѣда на тѣхъ. Ако една гора ся намира въ землището на едно село, че нѣбѣло припознато на това село, че не може да бѣде негово, не поддѣжи на споръ. Достатъчно е, че остава да ся ползува отъ лѣса, достатъчно е даже, че ся дава право на всички, както посвѣтѣва това право Тур. законъ, и мисля, че законъ не правимъ за общинитѣ само, но въобще за благо на нашата Областъ. Съ прѣдложението на г. Дагорова ся създава право на една община, каквото до сега нѣмало. Това е противъ началото на днешния законъ, както и на Тур. закони, които сж още въ сила до сега въ Областѣта.

Ив. Х. Петровъ: Напротивъ, азъ мисля, това прѣдложение е умѣстно. Както нѣк-и г. г. и азъ ще напомяна на Почитаемото Областно Събрание, че тоя законъ съдържа двѣ главни части за собственостъ и експлоатация. Щомъ приемемъ туй, умѣстно е да диримъ собственостѣта на горитѣ тъй, да не би да се направи нѣкоя грѣшка. Това е много важно, толкозъ повече, че, както мнозина мои събратия се признаха, една гора като впада въ землището на една община и може да ся прогласи за притѣжателъ тая община, или да ся вземе отъ правителството. Една община въ Калоферъ има землище отъ разни граници. Споредъ тълкуванието на закона, общината има балталжкъ, отъ който сѣче. Но още има гора, която впада въ сжщето землище. Спорѣдъ закона, спорѣдъ тълкуванието което му ся дава, ще дохождатъ и отъ други села ще казватъ, че трѣбва да сѣчемъ и ние отъ тая гора. Ще каже, правителството не ся стреми да запази собственостѣта на жителитѣ. Това е толко повече противозаконие, защото то глѣда да присвоява, отъ колкото трѣбва да ся стрѣми да направи законъ справедливъ Органическии Уставъ, който не е ограничилъ справедливитѣ основи за въ нашитѣ закони; споредъ него и за експлоатацията трѣба да ся има по обширни сѣждения, защото общината има и мери и уназени отъ основния законъ. Чл. 191 ни Органическии уставъ разширява правата на общинитѣ. Правителството като налага другъ членъ, съ тоя законъ иска да ограничи правата да не могатъ да располагатъ общинитѣ съ меритѣ си. И, споредъ г. Стамбулова, горитѣ оставатъ на правителството. За това казвамъ, ако приемемъ прѣдложението на г. Дагорова, ще направимъ по голѣмо съхранение на правата на общинитѣ. Г-да, ако ся тури ограничение такъво на общинитѣ и тѣхнитѣ права надъ оние мѣста, отъ които тѣ отъ вѣка сж ся ползували, увѣрявамъ ви, никакво надзирателство не може да унази горитѣ. Азъ ви увѣрявамъ, че

щомъ кажемъ горското надзирателство назначава мѣста за сѣчение, спорѣдъ закона колкото да ся пази, ще ся намѣрятъ нѣкои овчари да турятъ огънь, безъ да ся видятъ. Оставете свободни общинитѣ, тѣ ще ги пазятъ като своя собственостъ, по тоя начинъ ще ся съхраняватъ много по добрѣ. За това да приемемъ поне прѣдложението на г. Дагорова, което до една степенъ удовлетворява общинитѣ.

Г. Груевъ: Г нѣ прѣдговорившии припомни, че повечето общински балталжци не сж въ сжщитѣ землища на общинитѣ, сир. само отъ дѣто сѣчатъ. И, както той казва, и околнитѣ даже гори които сж, да останатъ на общинитѣ. Това било прѣдвидено. г-да, споредъ турския законъ балталжцитѣ оставатъ да сж владѣние на правителството, а ползувание на общинитѣ. Азъ мисля, ако г нѣ Иванъ Х. Петровъ прочете законътъ, ще види, че горитѣ оставали на общинитѣ отъ врѣме да ся ползуватъ да ся снабдяватъ съ дърва за нуждата. Ако би законодательтъ да каже, че „всички гори въ границата на една община“, тогава излиза мнѣнието на г. Петрова. Тогава, разбира ся, и законъ другъ не ни трѣбва. При това още питамъ г нѣ Петрова, да ми покаже едно мѣсто въ Источна Румелия, гдѣто да има общо ползувание и да го е запрѣгило правителството или нѣкои освободени частни гори и сега останали на правителството? Но азъ да приема, че това го има. Много добрѣ. Но тогава защо ни е тоя законъ? Какво ще направи правителство съ него? То ще губи значи? Нѣкои отъ г-да депутатитѣ мислятъ, че ако вземемъ да дадемъ юридическо тълкувание на языка въ законопроекта, излиза да ся взематъ горитѣ отъ нѣкои общини. Сега, да ли е онеправдание това или не, ще ся види отъ закона. Ако приемемъ това начало, че тѣ неможатъ да сѣчатъ свободно отъ дѣто завърнатъ, трѣбва да приемемъ, че тѣ иматъ право да ся ползуватъ отъ опрѣделени мѣста. Като балталжцитѣ сж споредъ турски законъ общественни подъ управление на правителството, естествено излиза, че то има надзоръ подъ тѣхъ. Но сжщия законъ признава правото на общинитѣ да ся ползуватъ отъ тия гори. Това право не може да имъ ся отнеме, но само надзорътъ има горското управление. Сега, ако дѣйствително една община има такъво право на ползувание, не може да ся каже, че тя има това право надъ цѣлата гора. Защото въ такъвъ случай друга община нѣмала би право да ся ползува отъ тая сжщата гора. Нѣмала би благоволенieto на земеделческия законъ. Всѣка община има известна граница на гората, вжтрѣ въ които може да се ползува. Инакъ не е мислимо, инакъ оставатъ толкова душѣ безъ клечка дърво. А може ли това? Но, г. г., нѣма да онеправдаемъ общинитѣ. Тѣ ще ся ползуватъ всички. Прочее, ако приемемъ онова начало, което поддържа г. Ив. Х. Петровъ, тогава ще лишимъ една голѣма частъ население отъ правата. Ако искаме това да стане — добрѣ, да приемемъ прѣдложението на г. Дагорова. Но, казвамъ, то е противъ земеделческия законъ.

Наумовъ: Забѣлѣжилъ съмъ много пжти, когато ся впушаме въ дълги разисквания, забравяме прѣдметътъ на разискванието. Сега, ние разискваме какво? Разискваме законътъ за горитѣ, но дѣ сме сега? Заловени сме съ едно прѣдложение на г. Дра Дагорова, което прѣдлага той да стане особенъ членъ и *непрѣменно* още. Какво ограничение ся прави, като на всѣка община не ся остава въ границитѣ на всичкото ѣ землище, гората, балталжкътъ, да е нейно притѣжанье, или тя да ся ползува исклучително? Какъ г. И. Х. Петровъ смѣта въ това ограни-

чение на общината, а не сѣта ограничението на населението? Споредъ мене, по голѣма несправедливостъ отъ такава абсолютно не може. Когато си прѣдставяме ползата на отдѣлно село, дѣйствително виждаме на първия погледъ тъй работата. Но въ сжщностъ туй е не справедливо, не приспособимо, като е и противъ сжществуващитѣ въ насъ закони. Ако погледнемъ Органически Уставъ, ще видимъ, че горитѣ сж обществени и прачителствени. Спорѣдъ прѣдложението на г. Дагорова и Петрова, ето какво ще направимъ. Ние трѣбва да прѣдприемемъ да раздѣлимъ всичката територия на Источна Румелия и въ тия подраздѣления, колкото гори и мѣри ся намѣратъ оставатъ или принадлежностъ на правителството, ако тѣ сж негови, или такѣва на комуната, ако тѣ сж обществени. Разбира ся тукъ не ся касае ни дума за частнитѣ притѣжания. Сега има ли шансъ това? Прѣдстави ни ся примѣръ за Калоферъ. Добрѣ, той граничи съ България, отъ друга страна съ голѣмото село Карлово и др. и тукъ е всички районъ. Значи, спорѣдъ логиката на г. Ив. Х. Петровъ, всички мери и балталъци обществени въ тоя районъ трѣбва да бждатъ притѣжание на Калоферъ. Значи, ако Сопотъ или Карлово въ своя районъ и нѣматъ балталжкъ, нѣма мери, нека ся лишаватъ.

Господа, турскій законъ до една извѣсна часть отъ гората въ района на едно общинско землище прѣдостави право за ползувание на една община, останалитѣ части на района сж правителствени гори.

Трѣбва да признаемъ, г-да, че това е духътъ на Турскій законъ. Ако до сега отъ неправилното приспособление на закона многобройни податни ся сж лишили отъ права, а други, като сж били владичествовани отъ силни хора въ Турско врѣме, и сж дали на своитѣ села неимовѣрни граници, то не трѣбва и сега да ся слѣдва. Трѣбва законътъ да ся приспособи праведно. Турскій законъ показва гдѣ сж худутитѣ на общинскитѣ балталжкъ отъ който общината може да ся ползова. Остатокътъ е въ распоряжение на правителството. Така ся намиратъ естествениѣ граници на селската кория. Отъ всичко казано излиза, че да ся говори другоаче, значи да ся направи човѣкъ покровителство чрѣзъ закона, но по мнѣние лишено отъ законни основания и врѣдително както за интересътъ на страната тъй и — на населението. Когато, г-да, ся правятъ закони най важни за областта, не трѣбва да глѣдаме да ся гласува нѣщо което намъ да е полезно. За свои села и чифици да не прѣдлагаме разни прѣдложения и да не даваме разни тълкувания само за частни вигоди. Защото Турск. законъ какво да го прѣмѣтати и какво да ся казва за него, не излиза освѣтъ което казахъ, а да ся говори противното значи които това говорятъ не сж вдѣхнати отъ идеѣ, освѣтъ само да създадатъ полза за себе си като настоятъ да не ся приложи въ Областта единъ правилень режимъ за експлоатацията на горитѣ. Има хора, които ще четѣтъ протоколитѣ и ще глѣдатъ какво ся работи въ наплата Источна Румелийска камара. Тѣ ще видатъ че въ Источна Румелия нѣма хора, които да ся грижатъ за благо на отечеството си.

К. Калчовъ: Ние отиваме много на далечъ. Членътъ приетъ за балталжцитѣ удовлетворява всички общини. Прѣдложението на г. Дагорова казва че всичко което е въ общинско землище, остава си притѣжание на общината. Членътъ на Турскитѣ законъ казва (чете). Прочее, ние отстѣпваме това; въ противна смисль не може нито

Събранието да си позволи да направи, нито другъ. Въпросътъ за балталжцитѣ е ясенъ. (Гласове: Исчерпанъ).

Златаровъ: И азъ считамъ исчерпанъ въпросътъ и, за да се прѣкрати, права една доправка на прѣдложението на г. Дагорова, защото има балталжци които се дѣлятъ на 10, 15 части. Ако остане тъй прѣдложението и се приеме, какво ще се направи съ ония общини, които оставатъ вънъ? За това, моля г. Дагорова да приеме къмъ прѣдложението си слѣдующата доправка подиръ неговото прѣдложение: „безъ да се нарушаватъ правата и на ония общини, които биха би имали придобито право за ползувание отъ тия балталжци“.

Д. Стамбуловъ: (Гласове: Исчерпанъ! Исчерпанъ!) Ако се не дава и другаму да говори и азъ ще си оттегля думата. (Гласове: Исчерпанъ!) Азъ прѣдлагамъ самъ въпросътъ за исчерпанъ и моля да се гласува. Ще напомна само, че не трѣбва да приемаме прѣдложението на г. Дагорова, понеже ще. (Гласове: Исчерпанъ! Исчерпанъ!)

Прѣдсѣд.: Счита ли Събранието за изчерпанъ въпросътъ? (Счита) Които считатъ исчерпанъ въпросътъ—да станатъ прави. (Вишегласие). Има доправката отъ г. Златарева.

Д-ръ Дагоровъ: Азъ приемамъ доправката на г-на Златарева.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпва ли се прѣдложението на г. Дагорова съ доправката на г. Златарева? (Подкрѣпя ся). Които сж за това прѣдложение да станатъ прави. (Пада). За 86 чл. г. Груевъ прѣдлага слѣдующето: „Длъжноститѣ на горскитѣ агенти и подробности за изпълнението настоящъ законъ ще се опрѣдѣлятъ съ Публично Администр. Правилникъ“, подкрѣпя ли се това прѣдложение? (Подкрѣпя ся). Които сж за него—да станатъ прави. (Приема ся).

Д. Стамбуловъ: Помни Почитаемото Събрание, че при другото разискване на законопроекта бѣхъ направилъ поправка, но остана за днесъ. Азъ прѣдлагамъ да се приеме за 87 чл. слѣдующето: „Всички противоречуци на настоящъ законъ распорѣждания въ законитѣ на империята ся отхвърлятъ за Источна Румелия“.

Прѣдсѣд.: Подкрѣпя ли се това прѣдложение? (Подкрѣпя ся). Които сж за него—да станатъ прави. (Приема ся). Ще стане поименно гласувание.

Секр.: (чете списъкътъ).

Прѣдсѣд.: Резултатътъ на поименното гласувание е слѣдующий: гласоподающа 41, 25 сж—за, 9 противъ и 7 ся въздържатъ. Законътъ ся приема.

Давамъ 10 мин. отпущекъ.

Прѣдсѣд.: (звъни) засѣданието ся открива, на дневенъ рѣдъ е прочитаннето рапортътъ на комиссията, поканвамъ г-да докладчицитѣ да яватъ, ако иматъ приготвена рапорти. Г. Матакиевъ ще чете рапортъ.

Докл. Матакиевъ: (чете).

„РАПОРТЪ

на

Комиссията за разглѣждане законопроекти произходящи отъ Дирекцията на Правосъдието.

Господине Прѣдсѣдателю и г-да Прѣдставители,

Комиссията, въ днешното си засѣдание, разглѣда законопроекта „за срокъ за

въззивъ противъ рѣшенията на Окръжнитѣ Граждански Сѣдилища“, прѣдставенъ отъ Дирекцията на Правосъдието. Тя прие тоя законопроектъ по начало и единичниятъ членъ тоже прие, съ слѣдующето измѣнение:

Членъ единички. Членъ 100 на Отоманското Търговско Сѣдопроизводство ся измѣнява за Источна Румелия, както слѣдва: срокътъ на въззивъ противъ рѣшенията на Окръжнитѣ Граждански Сѣдилища въ Источна Румелия ще бѣде отъ тридесетъ и единъ день. Този срокъ ще тече за присѣственинитѣ рѣшения, отъ деньтъ на съобщението имъ лично, или въ жилището; а за задочнитѣ рѣшения — отъ деньтъ на истичанието на срокътъ, прѣдписанъ за прѣпотажванието“. Причинитѣ, които прѣдизвикватъ това измѣнение на правителствения законопроектъ сѣ тия, че за Источна Румелия не може да ся унищожи чл. 100 отъ Търговското Отом. Сѣдопроизводство, а може само да ся измѣни.

(подп.) Прѣд. Златаровъ.

Доклад. Матакиевъ“.

Златаровъ: Тѣй като Почитаемото Областно Събрание прие вчера изцѣло законопроекта, то азъ моля сега да ся гласува членъ по членъ. (Приема ся).

Секр. (чете).

„Законопроектъ за срокътъ на въззивъ. Членъ единичкъ. Алинея първа отъ членъ 100 на Отоманското Търговско Сѣдопроизводство ся унищожава.

Срокътъ за въззивъ противъ рѣшенията на Окръжнитѣ Граждански Сѣдилища на Источна Румелия ще бѣде отъ тридесетъ и единъ день“.

„Обяснителна записка на законопроектътъ за срокътъ на въззивъ. Причината, която прѣдизвика съставянieto на настоящий законопроектъ е тая, че апелационниятъ срокъ, постановенъ отъ първата алинея на чл. 100 отъ Отоманското Търговско Сѣдопроизводство и потвърденъ за зла честь отъ Органическиятъ Уставъ, е твърдѣ дълъгъ за една Область толкозъ малка, каквато е Источна Румелия“.

Послѣ дълги разисквания, прѣдложението на комиссията ся отхвърли.

По прѣдложението на г. Величкова, прие ся отъ Събранието само втората алинея отъ прѣдложението на комиссията така: „Срокътъ за въззивъ противъ рѣшенията на Окръжнитѣ Граждански Сѣдилища въ Источна Румелия е отъ тридесетъ и единъ день“.

На 3-то гласуване прѣдложението ся прие съ 34 гласа за единодушно.

Понеже бѣше исчерпанъ дневния рѣдъ, Прѣдсѣдателътъ обяви засѣданието закрито като ся опрѣдѣли слѣдующий дневенъ рѣдъ за идущето засѣдание: разискванието на бюджетопроекта и останалитѣ отъ днешното засѣдание прѣдмѣти.

Засѣданието ся вдигна часа на 5 сл. пладиѣ.

Прѣдсѣдателъ: **Георги Груевъ**

Подпрѣдсѣдатели: { Д-ръ Янкуловъ
Юруковъ

Секретари: { Гуневъ
Пеневъ